

A hand is shown reaching into dark, rippling water. The water is dark with many small bubbles and ripples. Several leaves are scattered in the water, some partially submerged. The hand is pale and appears to be holding something small and dark. The overall mood is mysterious and somber.

# VOLTOOID

MARISKA OVERMAN

Een gruwelijke moord.  
Een boodschap.  
Is dit slechts het begin?

DE CRIME COMPAGNIE

*De bladeren dwarrelden door de lucht. In een flits zag hij zichzelf als klein jongetje met zijn ouders in het bos. Zijn vader die in een berg verdorde bladeren graaide en vervolgens alles over hem heen gooide. Hij gierde het uit. Zijn moeder stond erbij en lachte. Haar prachtige lach. Als hij zijn ogen sloot hoorde hij haar weer. Alsof ze naast hem stond. Als hij zijn ogen opende, vervloog haar beeld. Zoals haar klinkende lach soms versmolt met de duisternis in haar hoofd. Weken-, maandenlang.*

*Ogen dicht. Lach.*

*Ogen open. Duisternis.*

*Ogen dicht.*

*Ogen open.*

*Plotseling verstrakte zijn blik. Niet afgeleid raken. Er konden elk moment mensen aankomen. Doorgaan. Geconcentreerd greep hij een nieuwe hand vol bladeren en gooide ze op de almaar groter wordende hoop. Rust zacht. Hij boog zijn hoofd. Het was goed.*

## Dag 1. Dinsdag 17 november

Een stevige wind liet de gele en rode bladeren over de drassige grond cirkelen. Isabel stapte er in een hoog tempo met haar zware laarzen doorheen zonder het op te merken. Haar handen zaten diep weggestoken in haar legergroene parka. Een scherpe pijn, die in het slechtste geval enkele uren zou aanhouden, trok via de binnenzijde van haar oren naar haar kaken. De kille wind van najaar en winter veroorzaakte van jongs af aan pijn in haar kaken, een pijn die haar soms bijna verlamde. Naarmate ze ouder werd nam de intensiteit toe. Een muts dragen voorkwam de pijn deels. In de haast om hiernaartoe te komen was ze vergeten er een mee te nemen.

‘Goedemorgen, mevrouw Dieudonné.’ Een agent hield een deel van het afzetlint voor Isabel omhoog.

‘Goedemorgen. Dank je wel.’ Isabel stapte gebukt onder het lint door. Eén voet zakte daarbij weg in een plas modder.

Voor haar bevond zich een ruime open plek. De bodem was grotendeels bedekt met mos. Er lagen veel losse takken die door de najaarsstormen van de omliggende, voorover hellende bomen waren afgebroken. Een flinke stapel boomstammen ontnam het zicht op een kleine sloot die tussen de bomen kronkelde, eindigend in een klein meer verderop.

Resten van een ooit aangelegd vuur lagen zwartgeblakerd in een kring van stenen.

Isabel keek omhoog. De grijze lucht hing als een cirkel boven

het gat tussen de bomen. Donkere wolken passeerden in hoog tempo.

Forensisch medewerkers waren bezig sporen te verzamelen. Zwigend liepen ze rond op de open plek, geconcentreerd de omgeving onderzoekend. Isabel zag Peter, teamchef van de districtsrecherche en tevens een goede vriend van haar. Hij stond verdekt opgesteld achter een berg bladeren, die op het oog te zien exact midden op de open plek lag. Duizenden blaadjes, bruin, rood en geel, vormden een koepel van herfstkleuren. Bij elke windvlaag dwarrelden enkele bladeren op, om vervolgens in wiegende bewegingen aan de zwaartekracht toe te geven. In het midden van de berg bladeren stak een flinke tak omhoog. Isabel vroeg zich af hoe het mogelijk was dat een stapel losse bladeren een tak recht overeind kon houden. Boven aan de tak zat een grote witte doek geknoopt. Het doek hing levenloos naar beneden. Af en toe wapperde het omhoog door de aanzwellende wind. De onregelmatige beweging maakte de grote zwarte letters lastig leesbaar. Isabel onderscheidde een A en een L. Ze liep langzaam naar het wapperende doek, terwijl ze de merktekens die het forensisch team heren der in de grond gestoken had, ontweek. Een K werd zichtbaar. Bij elke stap ontvouwde zich een letter meer. Een tweede A. De R flitste voorbij in een forse windvlaag.

KLAAR. Dat stond er.

‘Hoi Isa. Goed dat je er bent.’ Peter stond met zijn armen over elkaar in een poging zijn handen tegen de kille wind te beschermen.

‘Goedemorgen. Wat een weertje, hè?’

‘Nogal. Die wind snijdt overal doorheen. Het valt hier gelukkig nog mee, dankzij de beschutting van de bomen.’

Isabel knikte. Ze staaarde naar de berg bladeren. ‘Is dit wat ik denk dat het is?’

‘Als jij denkt dat het een soort provisorisch graf is, dan ja, dat is het.’

‘En die tak? Dat is een vervanging van een grafsteen?’

‘Mogelijk. Ik weet het niet.’

‘Je hebt het lijk gezien?’

‘Deels. Kijk.’ Peter stapte naar links en wees naar een plek op de grond. Half verborgen onder het zand stak een onderarm door de bladeren heen. Door zowel de modder als het gebrek aan vol daglicht nauwelijks te onderscheiden van de ondergrond.

Isabel bukte. Uit haar zak trok ze twee latex handschoenen. Met twee handen beroerde ze voorzichtig de hand, waarvan de vingers samengetrokken waren, alsof ze iets vastklemden. Isabel bemerkte onmiddellijk de stijfheid. De vingers zaten muurvast.

‘Hij is nog niet lang dood. Minder dan tweeënzeventig uur.’

‘Dat zei de schouwarts ook.’

‘Die is alweer weg?’ Isabel keek om zich heen.

‘Nee, hij is naar zijn auto, papieren ophalen die hij vergeten was, hij komt zo weer.’

Ze kwam overeind. De verstijfde hand bleef liggen als een verwrongen groet naast de berg bladeren waaronder vermoedelijk de rest van het lichaam zich bevond.

Ze keek Peter aan. Hij zweeg. Isabel zweeg. Samen staarden ze naar de wapperende vlag voor hen. KLAAR.

‘Je zei dat ik je mocht bellen,’ doorbrak Peter de stilte.

‘Klopt. Het is ook goed.’ Isabel keek omhoog naar de nauwelijks zichtbare lucht boven hen. ‘Het is goed.’

‘Weet je het zeker? Je lijkt... Je lijkt anders.’

‘Anders dan wat?’

‘Anders dan eerder.’

Isabel nam Peter onderzoekend op. ‘Natuurlijk ben ik anders. Jij ook. Wij allemaal.’ Met haar hand gebaarde ze naar de agenten en onderzoekers die in het afgezette gebied om hen heen liepen, zoekend naar sporen. Ze slikte opkomend speeksel weg.

‘Zullen we gewoon focussen op dit hier?’ Ze had geen zin in een gesprek dat deze kant op ging.

‘Oké. Focus op dit hier,’ Peter wees naar de stapel bladeren voor hen, ‘maar ik wil wel dat je weet dat ik waanzinnig blij ben dat je hier nu staat. Toen je laatst aangaf weer beschikbaar te zijn voor advieswerk, hoopte ik bijna op een moord. Om maar aan te geven hoe verheugd ik ben.’ Peter trok een ongelukkige grimas.

Isabel glimlachte. De kop was eraf.

Een forensisch medewerker kwam aarzelend op hen af. Hij knikte verontschuldigend en hield zijn camera omhoog. Peter en Isabel stapten opzij zodat hij de ruimte kreeg om foto’s te maken van de berg bladeren. Het zacht zoemende geluid dat bij elke foto klonk, vormde, samen met het ritselen van de bladeren onder zijn voeten en het zuchten van de wind een monotoon en surrealistisch geluid.

‘Daar is de schouwarts weer.’ Peter maakte een hoofdbeweging in de richting van een kleine gezette man die met stevige tred naar hen toe kwam lopen.

‘Goedemorgen mensen!’ Karel van der Steen klonk vrolijk als altijd.

‘Goedemorgen Karel. Waar is je hoedje?’ Isabel was verrast. Ze kende hem alleen met een hoedje op zijn hoofd.

‘Te veel wind meisje, te veel wind.’ Hij lachte harder dan gepast in deze situatie. Op geen enkele manier leek hij verbaasd te zijn dat hij Isabel hier aantrof. Of hij verborg het uitmuntend. En net als vele anderen begon hij niet over David. Het was bijna erger dan wanneer iemand dood was. Afgelopen jaar had alleen Peter af en toe geïnformeerd hoe het ging. Altijd met een bezorgde blik in zijn ogen. Alle anderen, voor zover ze al iemand zag of sprak die destijds bij de zaak betrokken was, zwegen. Alsof David nooit bestaan had. Soms betrapte ze zichzelf erop dat ze dat zelfs hoopte.

‘Heb je de papieren gevonden die je nodig hebt?’

‘Peter, je kent me, ik vind altijd alles wat ik nodig heb.’ Karel wapperde met enkele papieren. Overlijdensverklaring deel A en deel B, wist Isabel.

Karel zat inmiddels op zijn hurken. Hij stopte de papieren in

zijn koffertje en trok een paar handschoenen aan. Hij had geen oog voor de fotograaf die zich, geïrriteerd door Karels onoplettendheid, zacht vloekend om hem heen bewoog.

‘Weten we al wat er onder deze kleurige herfstdeken verborgen ligt?’

‘Nee, we hebben keurig op jou gewacht, Karel.’ Peter bukte en pakte twee handschoentjes uit Karels koffer.

‘Mooi. Als meneer hier,’ Karel keek op naar de fotograaf, ‘klaar is, dan kunnen we beginnen.’

Peter zakte door zijn knieën, pal naast de uit de bladeren stekende hand. ‘Zullen we?’

Gedrieën haalden ze zwijzaam de bladeren met hun handen weg. Voorzichtig, niet wetend wat er zich onder de ritselende massa zou bevinden. Het voelde absurd. Drie volwassenen die gehurkt voor een berg bladeren zaten, als kinderen die een spel spelen. In een flits zag Isabel zichzelf met David in de tuin, beiden nog kind. Een tuin vol herfstbladeren, zoals ze nu eveneens voor haar lagen. De associatie was verwarrend.

‘Ik zie iets.’ Peter stootte haar met zijn elleboog aan. Isabel zag het ook. Een been, in een broek gestoken. Wakend voor te veel ongeduld en daarmee mogelijk bewijsmateriaal compromitterend, verwijderden ze voorzichtig de resterende bladeren.

Langzaam ontvouwde zich een bizar tafereel.

Onder de laag herfstbladeren lag een man. Een oude man, in een mosgroene ribbroek en een bruine verwassen uitziende jas. Perfect gecamoufleerd, bedacht Isabel. Zachtjes veegde ze de laatste bladeren van zijn lijf. Haar oog viel op de tak die nu beter dan eerst zichtbaar was en die nog steeds rechtop stond. Ze volgde de knoesten in het hout omhoog, tot aan het witte, geruisloos wapperende doek dat eraan bevestigd zat.

KLAAR. De letters dansten voor haar ogen.

‘Krijg nou wat.’ Karel kwam moeizaam overeind. Hij trok wit weg. Peter liet zich op zijn billen zakken, de vochtige koude grond die ze raakten negerend.

Isabel volgde Karels blik en voelde een pijnlijke steek door haar kaken trekken. In een reflex schudde ze haar hoofd waardoor ze wankelde en naast Peter op haar billen belandde.

De tak stak pontificaal uit de borstkas van de man.

‘Godallemachtig. Wat is dit voor een gruwelijke bedoening.’

Isabel schrok van de stem achter haar. Ze krabbelde overeind.

Peter stond op en veegde het natte zand en de bladeren van zijn broek. ‘Dag Joyce. Mag ik je voorstellen aan Isabel?’

Isabel hief haar hand ten teken van een groet. ‘Isabel Dieu-donné, adviseur. Sorry dat ik je niet de hand kan schudden.’ Ze zwaaide met haar gehandschoende handen in de lucht.

‘Joyce Kamerling, officier van justitie. Aangenaam kennis te maken. En geen probleem.’

Isabel was verbaasd. Het gebeurde niet vaak dat een officier naar een plaats delict kwam.

‘Karel ken je,’ Peter gebaarde naar Karel die over het lichaam van de dode gebogen stond. ‘Isabel is voormalig rechercheur, specialist postmortale zorg en nu adviseur, zij...’

‘Weet ik, dat vertelde je aan de telefoon al,’ onderbrak Joyce Peter. ‘De zus van die moordenaar, toch?’ Joyce keek Isabel onverstoorbaar aan.

Peter verstarde.

Karel staakte abrupt zijn bewegingen.

Isabel keek Joyce aan. Toen barstte ze in lachen uit. ‘Geweldig!’ Ze kleurde rood.

Joyce nam haar nieuwsgierig op.

‘Echt geweldig. Ik meen het. Anderhalf jaar lang loopt iedereen met een boog om me heen. Niemand, bijna niemand,’ ze wierp een vluchtige blik op Peter, ‘durfde iets te zeggen. “De zus van die moordenaar.” Wie durft dat hardop te zeggen?’ Isabel snoot haar neus. ‘En jij wel. Je kent me niet en je zegt het. In mijn gezicht. Dank je wel!’

Joyce was niet van haar stuk gebracht. ‘Graag gedaan. Ik noem het beestje graag bij de naam. Dat is alles.’ Ze lachte.



‘Zeg het eens. Wat brengt je hier?’

Peter pikte de ommezwaai in het gesprek direct op. ‘Ik heb haar gebeld. Ze wilde graag zelf de situatie opnemen. Joyce is onlangs aangesteld en...’

‘Ik wil zien waar het over gaat. Niet alleen horen of lezen. Meer is het niet.’ Opnieuw onderbrak ze Peter, die zijn aanzwellende ergernis hierover inslikte.

‘Akkoord. Helder. Nou, zoals je ziet hebben we een lichaam gevonden van een man.’

Isabel draaide zich naar Karel. ‘Toch Karel?’

‘Klopt. Het is een man. Al aardig op leeftijd zo te zien. Met vlak onder zijn borstkas een ingebrachte tak van een meter of anderhalf met daaraan vastgemaakt een doek met het woord “klaar”. De tak lijkt met grof geweld in het lichaam geduwd te zijn.’

‘Is dat de doodsoorzaak denk je?’ Peter raakte voorzichtig de rand van de gapende wond aan.

‘Ik vermoed van niet, kijk.’ Karel wees naar een plek ongeveer twintig centimeter boven de wond. Vanwege het bloed was het niet duidelijk te zien. ‘Zie je dat? Er lijkt een inkeping te zitten.’

‘Een messteek?’

‘Zoiets. Daar moet de patholoog naar kijken. Maar mijn eerste indruk is dat hij door een steek van een scherp voorwerp om het leven gekomen is. Daarna heeft de dader hem doorboord met die stok.’

‘Jezus,’ verzuchtte Peter. ‘Hoelang is hij dood?’

‘Aan de rigor mortis te zien minder dan tweeënzeventig uur. Ik kan vanwege de kleding geen lijkvlekken zien. Als die vlekken weg te drukken zijn dan is hij minder dan vierentwintig uur dood. Ze kunnen ook iets zeggen over de locatie van de moord.’

‘Of hij hier ter plekke is omgebracht of elders en vervolgens hier is neergelegd, bedoel je?’

‘Ja. Als hij op deze plek is vermoord en niet verplaatst is, dan zijn de vlekken aan de rugzijde en de achterzijde van zijn benen te zien.’

‘Maar als hij hiernaartoe versleept is, direct of heel kort na het intreden van de dood, dan zijn ze eveneens zichtbaar op die plekken. Pas na die vierentwintig uur blijven de vlekken permanent en kunnen ze een overtuigend bewijs van een eventuele verplaatsing zijn. Je theorie is niet sluitend dus.’

‘Terecht opgemerkt, Isabel.’ Karel raakte voorzichtig een enkel van de man aan. Een klein stuk huid was zichtbaar boven de sok van de rechtervoet. ‘Als die fotograaf zo foto’s van het lichaam gemaakt heeft, kan ik een en ander verschuiven om beter te kijken.’ Hij wenkte de man met de camera die geduldig verderop stond te wachten. Gezamenlijk stapten ze opzij om de man zijn werk te laten doen.

Peter keek om zich heen. ‘Dit is een rustige plek. Je kunt hier in principe ongestoord iemand neersteken.’

‘En omhullen met bladeren. En markeren met een tak. Hoe lang duurt dat allemaal? Neersteken, neerleggen, tak inbrengen, bladeren eroverheen?’ Isabel trachtte zich voor te stellen hoe iemand hier rondliep en koortsachtig aan het werk was. Een diepe frons vormde zich op haar voorhoofd.

‘Minuut of tien à vijftien?’ Joyce mengde zich in de conversatie.

‘Niet veel meer dan dat. Je bent gehaast, je wilt weg voordat er iemand komt,’ beaamde Peter.

Isabel hoorde nauwelijks nog wat er gezegd werd. Haar gedachten waren volledig elders. Vaag zag ze Karel naast de fotograaf staan. Naast zich hoorde ze de stemmen van Peter en Joyce. Ze hoorde alleen nog de klanken.

Ze keek omhoog naar de kring van licht die tussen de bomen door de open plek verlichtte. Als een spotlight.

Spotlight. Een podium. Met een vlag. Een grafheuvel van bladeren. Het lichaam verborgen. De tak en het doek eraan zichtbaar. KLAAR.

Het moest iets betekenen. Een onaangenaam gevoel gecombineerd met een indringende en verlamrende gedachte be kroop haar.

Bij het openen van de deur van het bureau waaiden bladeren naar binnen. Isabel stampte met haar modderige laarzen op de kokosmat in de hal. Ze hoorde de agent achter de receptie bin-nensmonds vloeken en kon een glimlach niet onderdrukken.

Peter liep vooruit naar zijn werkplek, druk telefonierend. Isabel bleef staan in het midden van de ontvangstruimte. Het voelde als de dag van gisteren dat ze hier stond. Met David. Anderhalf jaar was niets in tijd. De geur, de mensen. Onveranderd.

In haar zak voelde ze haar mobiel trillen. Ze opende het scherm met haar vingerafdruk en zag een gemiste oproep van Harry. Even aarzelde ze. Toen stopte ze de mobiel weer in haar zak. Niet nu. Harry moest wachten.

‘Isa. Waar blijf je?’ Peter riep haar.

Ze negeerde de vorsende blikken van enkele agenten en begaf zich naar Peters kamer.

‘Die Joyce, dat is een pittige dame,’ constateerde Isabel, terwijl ze haar jas uittrok en over een stoel hing. Vallende druppels vormden een plasje onder de jas.

‘Klopt. Ze is recent begonnen. Ik moet eraan wennen merk ik, ze lijkt geenszins op haar voorganger. Die was vooral afwezig in alles. Deed slechts het noodzakelijke en meer niet. Joyce neemt alles erg serieus.’

‘Dat is goed toch, neem ik aan?’

‘Jawel. Denk ik. Het is wennen. Dat is alles.’

‘Het is raar om hier te zijn,’ veranderde ze van onderwerp. Ze tikte met haar vingers op het bureau. Er kwam nauwelijks licht naar binnen.

Buiten bleef het weer aanhoudend donker. Isabel vond het de-primerend. Dan had ze liever een winter met vrieskou maar wel met een helderblauwe lucht.

‘Ik ben vooral blij dat je er weer bent. Ik vind het niet raar.’

‘Niemand kijkt jou aan. Mij wel. Wat die Joyce zei, dat denken anderen.’

‘Dat weet je niet, Isa. Je vult in. Niet doen.’

‘Kom op, Peter. Je weet best dat mensen dat denken. Ook hier.’  
‘Je vergeet één ding. De mensen hier kenden David. Zij worden, net als jij, met de beeldvorming van buitenstaanders geconfronteerd. Agenten en rechercheurs die niets doorhadden. Zij moesten net als jij in de kranten misselijkmakende artikelen lezen over hun vermeende falen. Zij worstelen net als jij met de onmogelijkheid om David, die ze als collega en als vriend, als vertrouweling, beschouwden, als een moordenaar te zien.’ Peters stem vibreerde.

Hij sprak helemaal niet over anderen. Hij had het over zichzelf, realiseerde Isabel zich. God, wat was ze toch blind soms. Alsof zij de enige was die het zwaar had gehad.

Ze liet zich zakken op de stoel voor het bureau.

‘Waarom zoek je hem niet op?’

Isabel schrok van de onverwachte wending in het gesprek. Ongewenst ook. Haar keel werd direct dichtgeknepen.

‘Hij is een moordenaar.’ Isabel keek stoïcijns voor zich uit. ‘Exact waar we het net over hadden.’

‘Hij is je broer.’

‘Halfbroer.’ Ongemeen fel gooide ze het woord eruit. Halfbroer. Sinds de moord hechtte ze meer dan ooit aan die nuancing. Half. Slechts half verbonden. De ironie. Haar hele leven had ze gewenst dat ze volledig broer en zus waren. In tegenstelling tot haar wel volledige zus Lennette, die David al vanaf zijn jonge jaren niet kon uitstaan. Zij noemde zijn naam nooit meer. Zelfs ‘half’ was haar te veel. Alles wat er gebeurd was, het was voor Isabel en anderen een onverwachte wending geweest van bovenmenselijke proporties. Voor Lennette was het een logische climax van een leven lang wantrouwen. ‘Zie je wel’ was nog nooit zo waar geweest voor haar. Ze sprak de woorden nooit uit, maar Isabel kon ze bijna letterlijk boven Lennettes hoofd zien zweven.

‘Nou en? Je had een band met hem. Een diepe band. Die kan niet weg zijn, toch?’

‘Verdomme, Peter! Hoe vaak hebben we het hier al over ge-

had? Ik kan het niet. Ik wil het niet. Hij heeft iets onvergeeflijks gedaan.'

'Ik zeg niet dat je hem moet vergeven.' Peter zweeg en staarde naar de wolken buiten. Het miezerde zachtjes.

'Misschien moet je jezelf vergeven.'

Isabel keek hem aan. Zichzelf vergeven? Waarvoor?

'Dat je het jezelf verwijt,' vulde Peter zijn woorden aan.

Hij had gelijk, wist Isabel. Ze nam het zichzelf nog steeds kwalijk. Zij, die de meest intieme relatie had met David, had niets gezien. Niets vermoed.

'Ben jij bij hem geweest?' Ze kneep haar ogen iets toe. Ze had het nooit eerder durven vragen. Ze wilde het tegelijkertijd weten en niet weten. Want wat zou ze horen? Dat hij er slecht uitzag? Of juist goed? Dat hij nog steeds David was? Met zijn vertrouwde stem? Dat er niet aan hem af te zien viel dat hij iemand vermoord en onthoofd had?

'Ja.'

Ja. Meer zei hij niet. Ze ontweek zijn blik. Genoeg nu. De bijtende pijn die langzaam door haar ingewanden trok negeerde ze.

'Oké. Denk je dat Karel inmiddels klaar is op de plaats delict? Ander onderwerp, goed?' Isabel ging staan en draaide zich van Peter weg. Ze vertrouwde erop dat hij haar goed genoeg kende om te weten dat verder praten over het onderwerp David zinloos was.

'Dat denk ik wel. Hij heeft gezegd te bellen of een berichtje te sturen als hij klaar is. Ik heb onderweg hiernaartoe met Gerrit van forensisch gesproken. Hij is op weg naar de pd.'

'Fijn. Dan is het in goede handen.' Ze zei het zonder een spoor van sarcasme.

'Wat zijn je eerste gedachten?' Peter tikte met een pen op het bureau en trok een notitieblok uit een lade.

Isabel leunde voorover en veegde een lok uit haar gezicht. 'Het was een oude man. Wie vermoordt een oude man?'

'Een roofmoord?'

‘Nee. Ik weet dat ik zonder informatie uit het onderzoek misschien niet zo stellig moet zijn, maar nee. Niemand vermoordt iemand voor geld om er vervolgens zo’n tafereel van te maken. Dan dood je iemand, je steelt, je vlucht.’ Opnieuw voelde Isabel haar mobiel trillen. Een korte blik erop leerde dat het wederom Harry was.

‘Iets dringends?’ vroeg Peter.

Ze schudde haar hoofd en legde haar mobiel voor zich op het bureau. ‘Die vlag. Het woord klaar. Het staat voor iets.’

‘Is het niet gewoon een stomme grap om een roof te verhullen?’

‘Serieus? Dat denk je?’

‘Ik zeg niet dat ik dat serieus denk. Het is een optie. Het zou kunnen.’

‘Ik vind dat geen reële optie. Ik denk aan iets anders.’

‘En dat is?’

Een harde klopp op de deur onderbrak hen voor Isabel kon antwoorden. Een agent stak zijn hoofd naar binnen. ‘Excuses. Die mevrouw zit klaar voor een gesprek.’

‘Shit, vergeten. Zoek Menco anders even. Hij loopt wel ergens rond. Laat hem de verklaring afnemen, oké?’ zei Peter.

De agent knikte en sloot de deur.

“‘Mevrouw’? Heb ik iets gemist?’ vroeg Isabel.

‘Sorry. Nog niet aan toe gekomen je dat te zeggen. Het slachtoffer is gevonden door een oudere mevrouw met een hondje. Ik had haar verzocht naar het bureau te komen voor het afleggen van een verklaring. Ga verder. Jouw hypothese. Ik ben benieuwd.’

Opnieuw tikte iemand op de deur, een andere agent dan daar net stapte binnen. ‘Peter, je moet komen. Gedoe bij de receptie.’

‘Jezus. Wat nu weer.’ Hij stond bruusk op waarbij hij een stapel papieren die op het bureau lag, met zich mee trok. Zijn gezicht stond op onweer. ‘We komen erop terug, Isa. Ik moet ergens de gemoederen kalmeren, geloof ik.’

Isabel knikte. Prima. Ze zag haar mobiel oplichten. Harry. Voor de derde keer.

Ze tikte op het groene telefoonicoontje. ‘Met Isabel.’

‘Je bent betrokken bij die dode in het bos?’ Harry viel met de deur in huis.

‘Jij ook hallo, Harry. En waar heb je het over?’

‘Dat lichaam dat vandaag gevonden is. Je werkt mee aan die zaak. Ik wist niet dat je weer advieswerk voor de recherche ging doen.’

‘Ik wist niet dat we al op dat punt in onze relatie zijn waarop ik verantwoording aan je moet afleggen.’

Harry zweeg even. ‘Je hebt gelijk. Ik druk me verkeerd uit. Het is gewoon... Ik schrok. Ik was bang dat die foto...’

‘Welke foto? Waar heb je het over?’

‘Die foto op Twitter. Heb je die nog niet gezien?’

‘Twitter? Foto? Wees even duidelijk alsjeblieft. Ik volg je niet.’

‘Er verscheen een foto op Twitter, iemand ter plekke moet die gemaakt hebben. Het is geen duidelijke foto, je ziet een berg bladeren met een stok of zoiets, en er staan mensen. Ze zijn vaag en niet echt herkenbaar, maar omdat ik jou en Peter ken, zag ik aan jullie houding dat jullie het waren. Of ik moet me vergissen. Maar dat ben jij toch, met Peter in het bos?’

Isabel voelde het bloed uit haar gezicht wegtrekken.

‘Isa, ben je er nog?’

‘Kun je mij de link doorsturen?’

‘Gaat het wel?’

‘De link Harry, ik wil het zien.’

‘Goed hoor, komt eraan. Ik wil alleen weten of het gaat.’

‘Het gaat prima. Ik spreek je later.’ Ze verbrak de verbinding.

Isabel voelde haar hart bonzen. Twitter. Welke idioot had een foto van een plaats delict geplaatst op Twitter? En ze was herkenbaar op de foto? Hoe zou de pers reageren? De zus van een moordenaar weer betrokken bij researchewerk. Dat was voer voor roddels. Reden om alles van vorig jaar op te rakelen. Ze

had hier niet bij stilgestaan. Wat was ze naïef.

Een zachte pling weerklonk. Daar was de link. De woorden die Harry erbij had geschreven negeerde ze. Ze klikte op de link en Twitter werd geopend. Een account met de naam Dingutjuho1 werd zichtbaar. Geen profielfoto. 238 Volgers. De laatste tweet was van vandaag. Inclusief de foto. Er stond een tekst bij: *lijk in bos. wie is het?* Isabel klikte op de foto. Daar stonden ze, naast een berg bladeren met een tak, exact zoals Harry had gezegd. Ze zag vaag het profiel van Peter en daarnaast dat van zichzelf. Iets lager nog een persoon, dat moest Karel zijn, gebukt over de berg bladeren. Met twee vingers vergrootte ze de foto. Het werd er niet duidelijker op. Maar diegenen die haar kenden, zouden haar herkennen, net als Harry. Binnen de kortste keren zou iedereen het weten.

De paar vierkante meter van de kamer leken in seconden tot een fractie van de oorspronkelijke afmetingen te krimpen. Ze hoorde zichzelf piepend ademhalen. Ze moest de kamer uit. Ruimte. Lucht.

Met haar handen ineengeslagen voor haar borstkas stormde ze de kamer uit, de gang op. Daar liet ze haar bovenlichaam vooroverhangen, de handen op haar knieën. Langzaam voelde ze de ruimte in haar borstkas groter worden. Met lange halen zoog ze de lucht naar binnen. Koffie. Ze had koffie nodig. Met onzekere pas begaf ze zich naar de kantine.

Onderweg zag ze Peter staan, druk in gesprek met een man. De agent die hem net geroepen had stond ernaast. De man bewoog zich geagiteerd. Ze zag Peter licht wanhopig kijken. Hij zag haar niet. Precies wat ze nu wilde. Niet gezien worden.

\*\*\*

Peter zeeg kreunend neer in zijn bureaustoel. Het gedoe met de man in de hal was meer dan hij had kunnen verdragen. Hij voelde de vermoeidheid hard binnenkomen. De ochtend in het



bos was zwaar geweest. Om meerdere redenen. Het gevonden lichaam, uiteraard, met de bizarre toevoeging van de tak in het lijf en de vlag eraan. Klaar. Wat werd daar in godsnaam mee bedoeld? Dat het doden gelukt was? Dat het werk erop zat? Of nog iets anders? Hij was erg benieuwd naar de uiteindelijke bevindingen van Karel. En van Gerrit.

De tweede reden die de ochtend zwaar had gemaakt was de aanwezigheid van Isabel. Ze had zelf aangegeven weer advieswerk te willen doen. Toch voelde hij zich bezwaard. Trok hij haar niet te vroeg, of tegen haar zin, terug naar het werk? Soms ging Isa over haar grenzen, ze was niet altijd even goed in het bewaken ervan. Het laatste wat hij wilde was medeschuldig zijn aan een zichzelf overschattende Isabel.

Een derde reden was zijn aanhoudende fysieke vermoeidheid geweest. De laatste maanden merkte hij dat deze vermoeidheid gestaag toenam. Een vermoeidheid die anders voelde dan de gebruikelijke moeheid na inspanning. Dieper. Onontkoombaar. Na zijn werk lag hij steeds vaker op de bank te slapen. De avond volmaken, televisiekijken, het werd almaar minder haalbaar. Er was geen vechten tegen mogelijk. Langzaam begon hij zich er ongemakkelijk onder te voelen.

Het geluid van de telefoon drong zijn hoofd binnen. Zonder op het scherm te kijken wie het was nam hij op.

‘Dag Peter, Karel hier.’

‘Karel, fijn. Zeg het eens.’ Opnieuw gierde de adrenaline door zijn lijf.

‘Ik kan niet veel meer zeggen dan hetgeen we samen ter plekke al besproken. De patholoog zal verder onderzoek moeten doen. Wel kan ik wat uitspraken doen over het vermoedelijke tijdstip van overlijden. Gezien de staat van lijkstijfheid en de mate waarin de lijkvlekken nog verplaatsbaar waren, kan ik het moment van sterven plaatsen in de avond ervoor. Ongeveer tussen acht uur in avond en middernacht. De levertemperatuur bevestigt die tijdsspanne. Waarbij ik zo veel mogelijk rekening heb gehouden

met omgevingsfactoren als de toedekking met bladeren en de buitentemperatuur.’

Peter rekende snel. Het lichaam was vanochtend rond negen uur gevonden. Minstens negen uur dood. Maximaal dertien uur. Om en nabij.

‘En heb je iets voor me aangaande de locatie van overlijden? Is hij op de vindplek omgebracht? Kun je daar iets concreets over zeggen?’

‘Vermoedelijk wel. Ik zag geen aanwijzingen voor verplaatsing. Onder het lichaam lag een grote hoeveelheid bloed, dat is een sterke indicatie dat de man ter plekke vermoord is. Neergestoken, lijkt. Ik zag een smalle steekwond in de borst, ruim boven de impactwond van de tak. Ik kan daar nog geen bindende uitspraken over doen, maar het zou me verbazen als dat niet de doods-oorzaak is.’

‘Dank je wel Karel. Dat is zinvolle informatie. Ik kan er voorlopig mee verder. Het forensisch team moet de rest doen. Tot een volgende keer.’ Peter drukte zijn telefoon uit.

De avond ervoor. Ter plekke vermoord. Een steekwond. Verdomme. Hij keek op de klok. Waar was Isabel gebleven? Hij had haar nodig. En Menco. Menco was nodig. Hij draaide zich om met zijn stoel en zag zichzelf vaag weerspiegeld in het beregende raam. De donkerte van het herfstweer buiten, wat de wereld in een zwaarmoedige en melancholische stemming bracht, benadrukte het donker dat hij inwendig voelde. Een donkerte waarvan hij niet wist of het in hemzelf was ontstaan, of dat het vanuit de buitenwereld opgedrongen werd.

\*\*\*

Ze trilde. Hij was er niet zeker van of het zenuwen waren of een fysieke toestand. Soms trilden oudere mensen. Menco ging tegenover haar zitten. Ze zag er kwetsbaar uit. Klein en tener, met lange grijze haren in een knot gebonden. Naast haar op de grond

lag een klein hondje. Dat trilde eveneens. Soms trillen kleine hondjes. Net als oudere mensen.

‘Ik wandel daar altijd, weet u.’

Haar stem was verrassend zwaar.

Menco nam haar op. Het trillen had niets met zenuwen te maken. De uitdrukking in haar ogen was er een van rust. Tersluiks hield ze haar hondje in de gaten.

‘Hij schrok er vreselijk van. Hij heeft nooit eerder een dood mens gezien. Of geroken. Honden ruiken die dingen veel beter dan wij.’

Het hondje kwijlde op de grond. Menco vroeg zich af of dit diertje ooit ergens níét van geschrokken was. Het leek zich in een permanente staat van schrik te bevinden.

‘En u? Bent u geschrokken?’

‘Nou, u moet weten dat ik, net als hij’, ze keek opzij naar het hondje, ‘niet erg snel van slag ben. Maar het eh, overviel me wel, zeg maar.’

Menco schonk een glas water voor haar in en schoof het naar haar toe. ‘U loopt daar vaker met uw hond?’ Hij had er moeite mee om het kleine hoopje trillend leven op de grond een hond te noemen. Voor zijn geestesoog verscheen het beeld van een wolf. Het dier naast zijn voeten had niets meer te maken met dat oerbeest waar het van afstamde.

‘Ja, elke dag. We staan samen op rond een uur of zeven. In de zomer zelfs iets eerder. Weet u, als je oud wordt zoals ik, dan is uitslapen een gepasseerd station. Best ironisch, want ik heb weinig te doen. Een beetje meer slaap zou ik verwelkomen.’

Menco trachtte zijn geduld te bewaren. De ervaring leerde dat het meestal averechts werkte zodra hij probeerde een getuige aan te sporen minder breedspakig te zijn.

‘Nadat we ons ontbijtje op hebben, het is zo knap hoe hij zijn eerste plasje weet op te houden tot na het eten, en ik eet nog langzamer dan een slak, gaan we naar buiten. Toch, lieverdje?’ Ze boog naar het diertje en streek met haar hand over zijn rug.

‘Maar goed, u wilt vast weten hoe laat we dan op die plek waren waar die arme dode lag.’

De plotse focus van de vrouw verraste hem.

‘Inderdaad mevrouw, dat zou mooi zijn.’

‘Dat was rond een uur of negen. Ik heb 112 gebeld. Aardige man hoor, hij bleef de hele tijd aan de lijn. Tot de politie er was. Ik vond dat wel fijn. Zo alleen in het bos, normaal vind ik dat geen probleem. Maar die man van 112 zei dat ik weer naar de straat moest lopen, vanwege veiligheid en zo. Stel dat de moordenaar nog in de buurt was.’

Menco negeerde de uitweiding. ‘Een uur of negen? En u stond om zeven uur al op?’

‘Ik at langzaam, weet u nog? Wel opletten, meneer.’

Ze was uitermate bijdehand. Hij moest er inwendig om lachen.

‘Loopt u altijd dezelfde route?’

‘Ja. Eerst een rondje door de buurt. Meestal kom ik dan meneer Alberts tegen met zijn hond. Een vreselijk beest, echt. Groot en onbenullig.’ Ze wierp een samenzweerderige blik naar Menco, alsof hij wist over welke hond het ging.

‘Daarna steek ik over om naar het bos te lopen. Het is zo’n mooi bos. Bent u er geweest? Er staan van die hoge oude bomen en in de vroege herfst kleuren ze wonderschoon. Rond deze tijd van het jaar zijn de kleuren al grotendeels verdwenen. De kale takken zijn echter eveneens de moeite waard. Spookachtig zijn ze in het licht van de ochtend.’

‘Ik geloof u direct mevrouw. Ik vrees dat ik er vanochtend alleen niet zoveel van gezien heb. Misschien kunt u mij vertellen hoe u het lichaam vond?’

De vrouw verstarde. Menco realiseerde zich plotsklaps dat haar gepraat over ontbijtjes en herfstkleuren in het bos ontwijkingstechnieken waren geweest. Het vinden van een dode was een heftige ervaring. Hij zag haar denken, haar ogen gericht op het glas water voor haar. ‘Het eerste wat ik dacht was: dat had ik kunnen zijn.’ Ze richtte haar blik op Menco. ‘Ik loop daar elke

dag. De moordenaar had mij kunnen pakken.' Voor het eerst bespeurde hij een vlaag van angst bij de vrouw.

'Ik begrijp dat u erg geschrokken moet zijn. En het spijt me dat we u vragen alles nogmaals te herbeleven door ons erover te vertellen. Maar dat helpt ons de dader te vinden. Alle informatie, hoe ogenschijnlijk onbelangrijk die ook mag lijken, is zinvol.'

'Dat begrijp ik heel goed. Daarom heb ik goed opgelet daar, in het bos. Héél goed.' Ze sprak de woorden langzaam en sterk gearticuleerd uit, met die opmerkelijke zware stem.

Menco spitste zijn oren. De manier waarop de vrouw de woorden uitsprak, verrieden dat ze iets wist wat ze niet eerder had gedeeld.

'Heeft u iemand gezien?' Hij schoof naar het puntje van zijn stoel.

'Nee, dat niet.' Met haar rechterhand begon ze in haar tas te rommelen. Het hondje stond onmiddellijk op bij het geluid ervan. Zijn staartje kwispelde in een hoog tempo heen en weer. Een schel kefgeluid ontsnapte aan zijn bek. Menco zakte teleurgesteld terug in zijn stoel toen ze een zak hondenkoekjes uit de tas plukte en er een uit haalde voor het inmiddels rondspringende beest. Hij keek naar het kauwende en kwijlende hondje. Zijn ergernis nam toe.

'Sorry. Ik moest hem een koekje geven. Dat is zo'n pavlovdng. Zodra ik iets uit mijn tas pak verwacht hij een koekje.' Opnieuw graaide ze in haar tas. Het hondje reageerde niet meer, hij was tevredengesteld. 'Geef ik dat niet, dan blijft hij keffen.' Haar ogen glansden vrolijk.

Menco staarde naar het voorwerp dat ze nu in haar hand hield.

'Geloof me, dat wilt u niet. Niet wanneer ik u dit overhandig.'

\*\*\*

'Waarom heeft ze die überhaupt meegenomen?' Peter draaide de portemonnee rond in zijn gehandschoende handen.